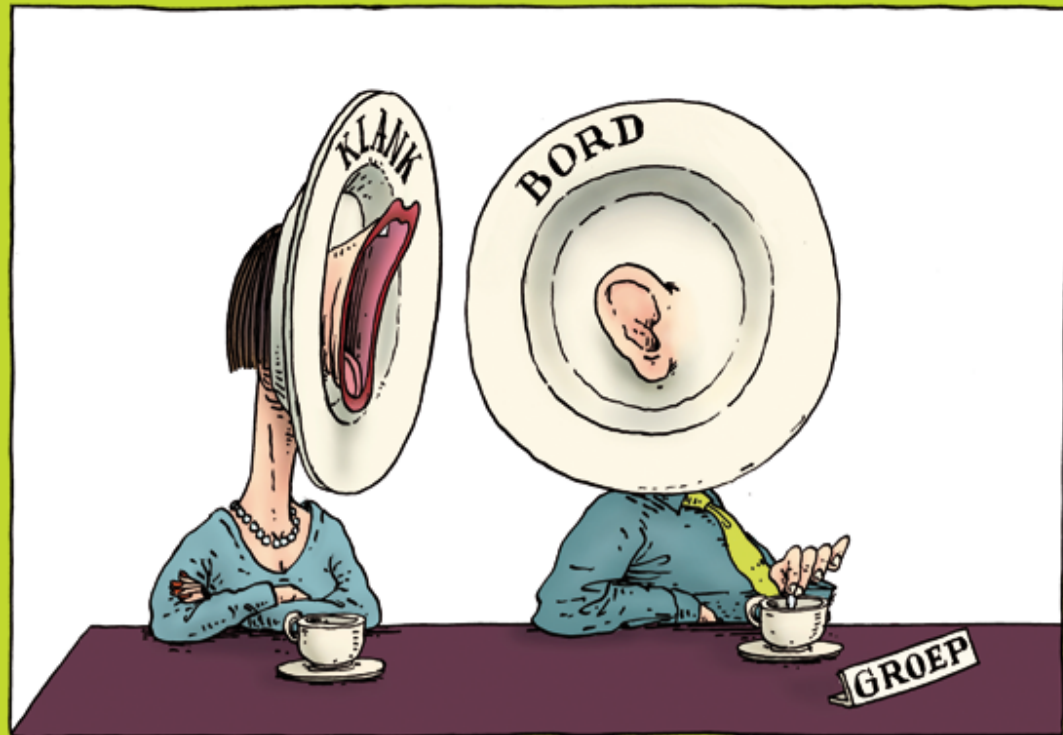

Beaumont Communicatie & Management, opgericht in 1997, is gespecialiseerd in communicatie bij ruimtelijke (her)ontwikkeling. Locatiemarketing, bewonerscommunicatie, procescommunicatie of interne processen zijn bij Beaumont in goede handen. De specials illustreren ons werk. Deze editie gaat over interactieve beleidsvorming: wanneer wel (en niet), voorbeelden en valkuilen.

Meer weten?

Kijk op www.beaumont.nl of bel: 020 664 9444.

Lang leve de klankbordgroep!

Gedurende de jaren wisselen 'plannen parachuteren van bovenaf' en intensieve participatietrajecten elkaar af. De klankbordgroep echter blijft.

Soms heeft hij een andere naam: adviesgroep, begeleidingsgroep, werkgroep et cetera. De klankbordgroep is dus waardevol, al is dat niet vanzelfsprekend.

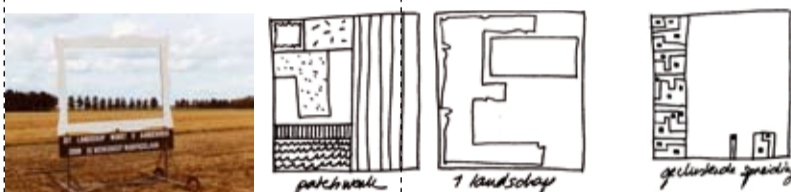
Lang leve de klankbordgroep!

Klankbordgroep, werkgroep, adviesgroep, begeleidingsgroep, voorbereidingsgroep. Op veel manieren worden bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden betrokken bij de voorbereiding van plannen en beleid. Vaak is het leuk en inspirerend. Niet zelden echter eindigt de samenwerking in frustratie. Zowel bij de deelnemers aan de groepen als bij de organisatoren. Niet aan beginnen dus, een klankbord- of adviesgroep?

Waarom zou je het willen?
De meerwaarde zit 'm in de ervaringsdeskundigheid van de deelnemers aan het proces én natuurlijk in het verkrijgen van draagvlak voor de uiteindelijke keuzen. Een gevlugeld gezegde in menige gemeenteraad is: maar het moet wel samen met de burgers. Draagvlak en legitimatie voor een later besluit wordt dan beoogd. Helpt het ook? Het is bijna een politiek antwoord: het hangt ervan af.

Wanneer moet je het niet willen?
Sommige beleidskeuzen lenen zich niet goed voor interactieve beleidsvorming. De principiële keuze om een gevangenis te plaatsen, of een omvangrijk ziekenhuis, moet je niet over willen laten aan de afwegingen van een advies- of klankbordgroep van belanghebbenden. Natuurlijk kun je uitwerkingsprincipes wel weer in overleg bespreken. Interactieve beleidsvorming vraagt ook om tijd en gelegenheid, en dus geld.

Hoe ervaart de deelnemer het?
Deelnemers zijn vaak zeer gemotiveerd; ze steken er per slot van rekening hun vrije tijd in. Tegelijkertijd ligt frustratie op de loer. Menig deelnemer gaat op de stoel van de bestuurder zitten en afspraken over rol- en taakverdeling worden gemakkelijk opgerekend. Wees dus blij met de motivatie van deelnemers, maar maak duidelijke afspraken vooraf en houd je daaraan.

- Wat spreken we af?**
- Duidelijkheid over ambitie van het bestuur en de beperkingen in bijvoorbeeld tijd, geld en beleidsruimte.
  - Helderheid over rol en invloed van de klankbordgroep.
  - Duidelijkheid over duur van het traject: dat dwingt meteen tot een productieve samenwerking.
  - Het bestuur is bereid werkelijke invloed toe te laten (de mate van invloed bepaalt het bestuur voorafgaand aan het traject).

Zorg dat het leuk is!

Verbeelding is cruciaal

Zelf aan het werk: het werkt

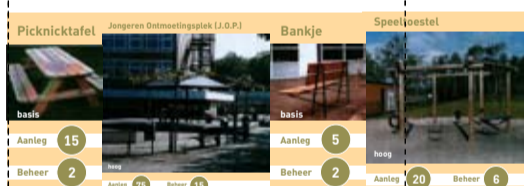
Methoden en technieken

Planprocessen kennen verschillende fasen. Niet alle participatiemethoden zijn voor elke fase geschikt. De volgende punten gelden echter altijd:

Het zit in kleine dingen: een enthousiaste brief, een goed verzorgde ontvangst, de locatie in de buurt, aantrekkelijke werkvormen. Essentieel voor vertrouwen is een goede sfeer, waarin enige relativering - er mag gelachen worden - op zijn plaats is.

Een beeld zegt meer dan duizend woorden. Zorg ervoor dat verkeerskundigen in plaatjes uitleggen wat de gevolgen zijn, maak cartoons van potentiële doelgroepen, laat tekenaars conclusies uit werkgroepen verbeelden, vervaardig samen collages van de sfeer die een nieuwe woonwijk moet hebben. Betrek stedenbouwkundigen om ideeën uit een groep te vertalen of mogelijkheden te toetsen.

Bijna altijd is het mogelijk om een groep zelf aan het werk te zetten met oplossingsrichtingen. Het brengt positieve energie in een groep. Samen een SWOT-analyse maken kan een goed begin zijn voor een gedeeld begrippenkader. Maar ook kunnen andere werk- of spelvormen worden ingezet om oplossingen te verkennen.

Herinrichting van een wijk

Inrichting van het stadspark

Voorzieningen in de wijk

Brede discussie

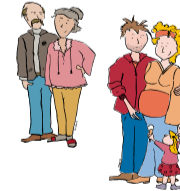
Praktijkvoorbeelden

Doel: vergroten van het blikveld van de klankbordgroep.
Methode: maak cartoons van verschillende 'vertegenwoordigers' met een korte beschrijving en stel de groep de vraag: wat zoeken deze mensen in hun leefomgeving?

Doel: inzicht in prioriteiten/voorkeuren.
Methode: ga via een verkenning van uiterste referentiebeelden of pictogrammen, helemaal natuurlijk/just aangeharkt, veel relaties met omliggend gebied/just een verborgen wereld, op zoek naar de waarde die de deelnemers hechten aan bepaalde inrichtingsmogelijkheden.

Doel: inzicht in wat er al is, en wat ontbreekt.
Methode: gebruik een uitvergroete luchtfoto om hierop aan te geven wat deelnemers logische plekken vinden voor voorzieningen. Werk met pictogrammen om in één oogopslag te zien wat de resultaten van de groep zijn.

Doel: argumenten verzamelen.
Methode: open een digitaal forum. De huidige techniek maakt het gemakkelijk om digitale discussiefora in te zetten om argumenten te verzamelen van bewoners of andere betrokkenen. Natuurlijk is ook hier begeleiding en een goede voorbereiding nodig; een doornee chatsessie heeft doorgaans te weinig diepgang.

Vermijd de valkuilen!

- 1** De klankbordgroep is zelden representatief. Zorg er dus voor dat gedurende het traject ook een bredere meningspeiling wordt ingepast.
- 2** De klankbordgroep zal, anders dan een projectleider of bestuurder hoopt, niet dankbaar zijn voor zijn invloed, maar altijd meer invloed willen. Blijf duidelijk over de verschillende rollen, dan geeft het niets.
- 3** De voorbereiding is van cruciaal belang. Denk (ook per bijeenkomst) goed na over hetgeen de klankbordgroep wordt gevraagd, zorg voor begrijpelijk (beeld)materiaal en besteed aandacht aan de voorbereiding van het programma. De partijen maken vooraf afspraken over mate van invloed, de kaders, onderwerpen en tijdspad.
- 4** (On)partijdige gespreksleiding. Ook om de rollen helder te houden is onafhankelijke gespreksleiding van grote invloed op het verloop van bijeenkomsten. Bemoedig de gespreksleider zich met de inhoud, dan is zijn of haar rol opeens een hele andere.
- 5** Wisseling van de wacht versus bouwen aan vertrouwen. Zorg voor vaste gesprekspartners vanuit de projectorganisatie. Het duurt vaak even voordat er vertrouwen is en het is prettig als dezelfde personen aan tafel zitten om gemaakte afspraken na te komen.

Kennis delen en verdiepen

Raadplegen, adviseren, informeren, co-produceren: over welke vorm van participatie hebben we het eigenlijk? Wat is de meest geëigende vorm op welk moment? Hoe kan ik de verwachtingen managen? Hoeveel tijd is er nodig voor een effectief participatietraject?

Beaumont neemt deel aan diverse kennisplatforms en stelt daarin kennis en ervaring ter beschikking. Ook heeft Beaumont specifieke lesprogramma's, geeft thema-workshops en organiseert excursies op locatie. Voor specifieke onderwerpen organiseert ons bureau in company trainingen, waarbij kennis en praktijk hand in hand gaan.

Zin in een kort, open gesprek om ideeën op te doen of direct tot de kern te komen? Leg je vraagstuk aan ons voor in een strategisch adviesgesprek of verdiepingsgesprek.

Kijk voor meer informatie op onze website www.beaumont.nl of bel ons op 020 - 6649444.